

Χρειαζόμαστε ιδιωτική εκπαίδευση;

Του ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΦΟΡΤΣΑΚΗ*

Με ακρηνδισακτική διάταξη, χωρίς αποτίμηση με συγκεκριμένα στοιχεία της λειτουργίας του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, χωρίς διαβούλευση, χωρίς εμπειροστατωμένη αιτιολογική έκθεση, σε άσχετο νομοσχέδιο για την ελληνόγλωσση και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, που ήδη συζητήθηκε εσπευσμένα στη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων στη Βουλή, το υπουργείο Παιδείας επιχειρεί, για τρίτη φορά από τον Γενάρη του 2015, να στραγγαλίσει την ιδιωτική εκπαίδευση. Η άλωση επιχειρείται κυρίως με κορήνηση ουσιαστικά δημοσιούπαλληλικής μονιμότητας στους εκπαιδευτικούς των ιδιωτικών σχολείων, με σημαντικό περιορισμό της δυνατότητας των ιδιωτικών σχολικών μονάδων να εκπονούν συμπληρωματικά προγράμματα διδασκαλίας, καθώς και με επιβολή εξοντωτικών όρων λειτουργίας των φροντιστηρίων.

Και όμως το Σύνταγμά μας, που κατοχυρώνει και εγγυάται ως βασική αποστολή του κράτους την παιδεία, με πρόσβαση δωρεάν σε όλες τις βαθμίδες της (άρθρο 16 παρ. 2 και 3), εγγυάται παράλληλα τη λειτουργία και εκπαιδευτηρίων που δεν ανήκουν στο κράτος, πλην ανωτάτων υπό την κρατική εποπτεία (άρθρο 16 παρ. 8 και 5). Το έννομο αγαθό της παιδείας προστατεύεται επομένως από το Σύνταγμα στην ολότητά του, δηλαδή τόσο στη δημόσια όσο και στην ιδιωτική διάστασή του, με κατοχύρωση του δικαιώματος επιλογής των γονέων.

Επισημαίνεται ότι σήμερα στη χώρα μας η ιδιωτική εκπαίδευση εκτείνεται σε τεράστιο πεδίο, καθώς περιλαμβάνει όχι μόνο νηπιαγωγεία, δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια, αλλά και ιδιωτικά φροντιστήρια, κέντρα εκμάθησης ξένων γλωσσών, πολυποικίλα κέντρα διδασκαλίας διαφόρων γνωστικών αντικειμένων, ΙΕΚ και πολλά άλλα, χωρίς να λησμονούμε

Στα ιδιωτικά σχολεία να επιτρέπεται να εκπονούν τα προγράμματά τους ελεύθερα.

και τα ιδιωτικά μαθήματα. Σχεδόν το σύνολο των μαθητών μας, για διάφορους λόγους, καταφεύγει στην ιδιωτική εκπαίδευση σε διάφορες φάσεις της μαθησιακής πορείας τους. Είναι γνωστό μάλιστα ότι στις δύο τελευταίες τάξεις του λυκείου υπάρχει σαφής προτίμηση προς την ιδιωτική παιδεία, με αποτέλεσμα μάλιστα την υπέρμετρη επιβάρυνση του προγράμματος των μαθητών. Δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση είναι επομένως στην πράξη σχεδόν ισοβαρείς.

Τι πρέπει να γίνει; Οι παρακάτω σκέψεις είναι προσωπικές και κατατίθενται ως έναυσμα συζήτησης.

α. Να δημιουργηθεί ενιαίο μπτρώο εκπαιδευτικών, του Δημοσίου ή ιδιωτικών, όπως για τους δικηγόρους, τους γιατρούς, τους μηχανικούς κ.λπ., που εγγράφονται σε ενιαίο μπτρώο, όπου δεν υπάρχει διάκριση μεταξύ απασχολούμενων στο Δημόσιο ή ιδιωτών. Από τον ελεγμένο αυτό κατάλογο τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια θα κάνουν προσλήψεις ελεύθερα, για όσο χρόνο συμφωνείται, χωρίς παρέμβαση του υπουργείου Παιδείας, που σήμερα πρέπει να τις εγκρίνει.

β. Τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια να μπορούν να αξιολογούν το προσωπικό

τους, σύμφωνα με τα ειδικότερα κριτήρια που τα ίδια θεσπίζουν, πάντοτε στο πλαίσιο της νομιμότητας. Σήμερα το υπουργείο δεν το επιτρέπει.

γ. Οι απολύσεις πρέπει να είναι αιτιολογημένες και όχι αυθαίρετες, όμως δεν νοείται έλεγχός τους από το υπουργείο Παιδείας. Η κρατική εποπτεία δεν επιτρέπεται να καταλήξει σε εξομοίωση των όρων εργασίας δημοσίων και ιδιωτικών εκπαιδευτικών. Οι δύο σφαίρες είναι διαφορετικές και απολύτως διακριτές. Τα αρμόδια δικαστήρια θα επιλύουν όποια διαφορά, όπως σε όλες τις ιδιωτικές συμβάσεις εργασίας. Η πρόβλεψη του νομοσχεδίου για έγκριση των απολύσεων από επιτροπή του υπουργείου Παιδείας οδηγεί σε ουσιαστική μονιμοποίηση, αφού τα σωματειακά συμφέροντα θα καταστήσουν την απόλυση αδύνατη και πάντως εξαιρετικά δυσχερή.

δ. Στα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια να επιτρέπεται να εκπονούν τα προγράμματά τους ελεύθερα, με επιπλέον μαθήματα και δράσεις που επιθυμούν, χωρίς γραφειοκρατικούς περιορισμούς. Αυτό είναι και το μεγάλο «συγκριτικό» τους πλεονέκτημα. Κατά το νομοσχέδιο αυτή η δυνατότητα πε-

ριορίζεται σημαντικά, διότι τίθενται συγκεκριμένες προϋποθέσεις και απαιτείται συναίνεση του υπουργείου Παιδείας.

ε. Τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια, περιλαμβανομένων των φροντιστηρίων και κέντρων ξένων γλωσσών, να υπόκεινται σε ανεξάρτητη αρχή για την αδειοδότηση και τον έλεγχο λειτουργίας τους.

στ. Οι γονείς που επιλέγουν την ιδιωτική παιδεία να ενισχύονται οικονομικά από το κράτος είτε με «κουπόνι» είτε με φοροαπαλλαγή, με συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

ζ. Να μελετηθεί η δυνατότητα για τη κορήνηση τίτλου ολοκλήρωσης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με βάση ετήσιο σύστημα εθνικής πιστοποίησης σε όλα τα διδασκόμενα στις δύο τελευταίες τάξεις του Λυκείου γνωστικά αντικείμενα, δύο επιπέδων ανά αντικείμενο, με δικαίωμα συμμετοχής σε αυτό ανεξάρτητα από τον φορέα προετοιμασίας, σχολείο, φροντιστήριο ή και ιδιωτικό μάθημα, κατά το πρότυπο του Γαλλικού «Baccalauréat», ώστε να απαλλαγούν οι μαθητές από τις σημερινές ασφυκτικές πιέσεις.

η. Με υπέρβαση της ιδεοληπτικής αντιπαράθεσης «δημόσιο - ιδιωτικό» σχολείο, να αναπτυχθούν συνέργειες μεταξύ των δύο, ιδίως για την παροχή με ευνοϊκούς για τους μαθητές όρους επιπλέον δυνατοτήτων που δεν μπορεί να διασφαλίσει η δημόσια εκπαίδευση.

Δυστυχώς η στάση της κυβέρνησης απέναντι στην ιδιωτική παιδεία πηγάει από τη γενικότερη κρατικιστική, εκθρική προς κάθε ιδιωτική πρωτοβουλία, αντίληψή της. Γι' αυτό φοβάμαι ότι δεν πρόκειται να μεταβληθεί.

* Ο κ. Θεόδωρος Φορτσάκης είναι καθηγητής της Νομικής Σχολής, τ. πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών, βουλευτής Επικρατείας της Ν.Δ.